

Література:

1. Христенко Н. Ю. Загальна характеристика спільної сумісної власності громадян // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 1. – С. 33-34.
2. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: У 2 т. – Т.1. / Відп. ред. В.Г. Ротань. – 2-ге вид. – Х.: Фактор, 2010. – 800 с.
3. Сімейний Кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21 – 22. – Ст. 135.
4. Сімейне право України / Під ред. Баранова Л. М., Борисова В. І., Жилінкова І. В. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 263 с.
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356.

Матвійчук Катерина Володимирівна,
студентка 2-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Давидова І.В.

МЕДІАЦІЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ СПОСІБ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ

Кожна особа має права на захист свого цивільного права та інтересу у разі його порушення, невизнання або оспорювання, якщо він не суперечить загальним засадам цивільного законодавства.

Правові спори та конфлікти є невід'ємною частиною життя суспільства, а завданням держави є створення умов для вирішення таких спорів на захист охоронюваних законом прав і інтересів громадян. Сьогодні все більшого поширення набуває процедура медіації як альтернативний позасудовий спосіб вирішення спорів у цивільному праві. Це й зумовлює актуальність даного дослідження.

Метою даного дослідження є з'ясувати поняття «медіація», переваги та недоліки застосування медіації в цивільному праві України.

Медіація є методом позасудового вирішення спорів із залученням третьої сторони (медіатора), який безпосередньо допомагає сторонам цивільно-правового спору проаналізувати конфліктну ситуацію таким чином, щоб вони могли самостійно обрати той варіант рішення їхнього спору, який відповідатиме їхнім інтересам і задовольнить потреби кожної із сторін [1].

Світовий досвід показує, що медіація є майже універсальним засобом вирішення конфліктів, що застосовується в багатьох сферах, починаючи від сімейних суперечок і закінчуючи спорами за участі громади або ж взагалі в міжнародних конфліктах.

Медіацію можна охарактеризувати як неформальна, добровільна процедура, яка показує достатньо чудові результати у розв'язанні конфліктів.

Якщо говорити про переваги медіації, то варто зазначити, що вона характеризується високою ефективністю, яка багато в чому залежить і від участі третьої сторони (медіатора). Його роль полягає у тому, щоб за допомогою певних знань медіаційних технологій допомогти сторонам задовольнити їх законні інтереси та допомогти сторонам знайти порозуміння [2, ст. 33-34].

Медіатор зобов'язаний дотримуватися принципів конфіденційності та безсторонності. Тобто, він не може поширювати інформацію, які він дізнався під час своєї діяльності, а також він повинен уникати особистих коментарів або ж якихось суджень стосовно участі учасників або ж самих учасників, обґрунтованості їх позиції.

Досить вагомою перевагою медіації є те, що вона здійснюється на принципі добровільності. Сторони медіації беруть участь на основі взаємної згоди та власного волевиявлення. Кожен з учасників має право на будь-якому з етапів медіації відмовитися від неї.

Медіації характерні такі риси як швидкість та економічність. Загалом, вирішення спорів за допомогою медіації відбувається значно швидше, ніж у судовому порядку, оскільки медіацію може бути застосовано вже на ранній стадії спору. Економічність медіації проявляється, перш за все у тому, що скорочуються витрати сторін, іноді значні, за рахунок того, що в медіації сторони не сплачують судового збору.

Що стосується швидкості та економічності медіації, то варто зазначити, що це, зокрема, є своєрідним розвантаженням судової системи держави та зменшенням витрат на її забезпечення.

Наступною, не менш важливою перевагою медіації, є те, що сторони можуть самостійно обрати медіатора з переліку можливих.

Гнучкість медіації означає, що сторони не намагаються знайти того хто правий, а хто винуватий, а прагнуть досягти взаємної згоди. Також важливим є те, що сторони медіації самі контролюють процес урегулювання конфлікту і самі вирішують на яких умовах вони підпишуть медіаційну угоду.

Не менш значущою є така перевага як приватність, тобто у процесі медіації можуть брати участь лише медіатор, сторони медіації, а також їх представники. Це дозволяє уникнути поширенню конфіденційної інформації.

Отже, виходячи з вищенаведеного, можна виділити такі переваги медіації, як: ефективність, конфіденційність, безсторонність, добровільність, швидкість, економічність, добровільний вибір медіатора та гнучкість.

Однак, якщо говорити про будь-яке явище, то воно має як позитивні, так і негативні риси. Дослідивши доктринальні джерела, можна виокремити такі найбільш вагомні негативні риси медіації, як:

- 1) невпевненість у професіоналізмі медіатора, а також медіатор може мати якісь свої інтереси у справі;
- 2) більш сильні сторони зможуть нав'язувати свою точку зору слабким, оскільки медіація має менше процесуальних гарантій, ніж розгляд справи у судовому порядку;
- 3) неврегульованість питання відповідальності медіатора за неналежне здійснення його діяльності;
- 4) за допомогою медіації можуть бути приховані якісь суттєві справи, які стосуються громадськості [3, ст. 480-481].

Отже, як ми бачимо, медіація містить як недоліки, так і значні переваги. Я вважаю, що переваги медіації є більш значними, ніж її недоліки. Дані недоліки можна було б подолати шляхом більш детальної нормативної регламентації. Загалом, впровадження інституту медіації в Україні є явищем, яке позитивно впливатиме на розвантаження судової системи України, зменшення витрат з державного бюджету на її утримання, а також підвищуватиме рівень ефективності вирішення спорів у цивільному праві та сприятиме швидкому вирішенню конфліктів.

Література:

1. Кільдюшкіна О.О. Медіація як засіб захисту цивільних прав: сутність та переваги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.realllook.com.ua/4831/mediaciya-yak-zasib-zaxistu-civilnix-prav-sutnist-ta-perevagi/>.
2. Подковенко Т.О. Медіація як один із альтернативних способів розв'язання конфліктів / Т.О. Подковенко // Держава і право. Юридичні і політичні науки. – 2009. – Вип. 45. – С. 31-38.
3. Ясиновський І.Г. Переваги та недоліки процедури медіації як підстави для імплементації процедури медіації в законодавство України / І.Г. Ясиновський // Матеріали Регіональної науково-практичної конференції «Права людини в Україні: сучасний стан та механізм реалізації». – Полтава. – 2016. – С. 476 – 482.